

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI DE ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Angenfeld & Emmerich Len-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colônă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicarî mai dese după tarifară
și învoială. — **RECLAME** pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA” iese în de-căile și
Abonamente pentru Austro-Ungarik
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 8 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 8 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 135.

Brașov, Sâmbătă 19 Iunie (2 Iulie).

1904.

Motorul agitațiunii șoviniste.

Cetind discursurile pline de ve-
nin și de dușmănie, rostite în ca-
mera ungară de pe băncile guverna-
mentale în contra naționalităților
nemaghiare, apoi comentarele, ce
li-le fac reptilele oficiose și semi-
oficiose; vădând, noi preste tot,
opiniile și svêrcolirile haitei de ma-
meluși și renegați, de cari vrea să
se servescă așa dîsa „mână tare”,
ca să nutrească vrajba și desbinarea
în sinul poporațiunii țării — ne a-
ducem aminte fără de voie de cu-
vintele, cu care s'a adresat în mod
atăta de grosolan rectorul universi-
tății din Budapesta — și acesta un
transfug maghiarisat — către acei
studenți români, cari hotărîseră în-
tr'o consfătuire a lor să asiste la
serbarea centenarului lui Stefan cel
Mare, ce se va săvîrși peste două
săptămâni la mănăstirea Putnei în
Bucovina.

„Să plâng Români”, le dîse
rectorul „că sunt sugrumați de cătră
Maghiari. Eu vîd însă, că aveți fe-
țele destul de sănătoase și că trăiți
bine din stipendii”.

Aceste cuvinte caracterizează de
minune pe toți cei ce ađi nu mai
pot încăpea de Români, Slovaci,
Sârbi etc. și ațită mereu în contra
acestora, cerînd să fie sugrumați cu
putere brutală, să fie nimiciți dim-
preună cu instituțiunile lor, cari
contribue a înainta interesele desvol-
tării lor naționale.

Nota caracteristică a tuturor
acelora, cari formeză legiunile ar-
gaților politice despote de desna-
ționalizare, este, că mor de ciudă
când te vîd, că trăiesci cu senti-
mentele, cu limba și obiceiurile tale,
când îți poți ajuta singur și n'ai
lipsă a recurgela mila lor și a-ți re-
nega tot ce ai mai scump pentru a
întra în grația lor și a ciupi câte o
fărmitură din pânea, pe care ei o
numesc cu atăta îngâmfare și trufie
„pânea maghiară”.

Dacă tinerii Români, cari au
pricepere și simț pentru centenarul
lui Stefan cel Mare, se bucură de
favorul câte unui stipendiu, de sigur
că nu-l au dela stat, a căruia mij-
loce sunt merite numai a sprijini
acel soi de patrioti, cari să fie gata
în orî-ce moment, când va cere in-
teresul celor de la cărmă, s'arunce
făclia urei și a vrajbei în mijlocul
popoarelor acestor țări.

Dăr nu voim să discutăm
acum asupra cuvintelor sus citate,
ci am voit numai să arătăm, că pro-
vocațiunile ce se fac ađi la adresa
naționalităților, în măsură atât de
bătătoare la ochi, pe lângă scopul
mai apropiat, ce'l urmăresc de a
face înaintea șovinismului maghiar
reclamă de patriotism în favoarea
guvernului, mai țintesc a împiedeca
orî și ce înțelegere a Maghiarilor
cu aceste naționalități, pentru-ca nu
cumva agenții politice de maghia-
risare, cari acum trăesc numai după
meseria lor de agitatori, să-și perdă

ađi mîne pânea și tôte avantajele
și prospectele de a-și câștiga „merite”
și a face carieră.

E invederat, că în momentul
când ar înceta sistemul de asuprire
și de prigonire pe tema „nepatrio-
tismului”, sute și mii de „patrioți”,
cari ađi trăiesc numai din esploa-
tarea tendențioasă și reutăcioasă a pa-
timelor numelor maghiare, ar deveni
superflue și ar trebui să caute a-și
susține existența cu muncă dreptă
și cinstită.

Să nu uităm nici de aceea, că
mii și mii de funcționari și funcțio-
nărași maghiari neaoși orî renegați,
orî maghiaromanî, în cazul când s'ar
stabili o împăcare între popoarele
țării, ar trebui să facă loc mulțimei
de bărbați harnici din sinul acelor
naționalități, cari, se pôte dice, ađi
sunt apröpe escluse dela participarea
la funcțiunile statului.

Considerațiunii de felul acesta
sunt motorul cel mai puternic mai
ales al agitațiunilor Maghiarilor din
Ardel în contra Românilor.

De aici viu tânguirile prefăcute,
că Maghiarii stau să piără în Ardel,
că băncile române sunt apröpe de
a-i deposeda și săraci pe toți, și că
deci, guvernul Tisza trebuie neapărat
să pornescă cu foc și sabie în răs-
boiul contra Românilor ș. a.

Pe lângă tôte celelalte, guver-
nul mai stă și rău și deci îi trebuiesc
campania contra naționalităților, ca
să se pötä ține la putere.

Acăsta o dovedesce și discursul
ce l'a rostit contele Tisza erî în ca-
meră.

Brașov, 18 Iunie v.

Stabilirea cvotei. Fôia oficială din
Budapesta publică un autograf prea înalt
adresat ministrului președinte Tisza, în
care Majestatea Sa stabilesc cvota chel-
tuelilor comune pe un an, începînd cu 1
Iulie 1904. Ungaria contribuie la cheltue-
lile comune cu 33³/₄₀%, er țările represen-
tate în „Reichsrath” contribuie cu 66⁶/₄₀%.

Dieta ungară a continuat în șe-
dinta de erî, Joi, desbaterea asupra proie-
ctului de budget pe 1904. Ministrul preșe-
dinte Tisza a ținut un lung discurs, în
care și-a făcut obiecțiunile la vorbirile ce
s'au ținut până acum. A făcut reproșuri
contelui Apponyi, dîcînd, că contele n'a
ridicat piedecă lui Coloman Szell, care
încă a cerut credite mari pentru armată.
In ce privește desbaterea proiectului des-
pre pact, Tisza declară, că a cerut încu-
viințare. Proiectul nu s'a putut desbate
până acum, fiind-că desbaterea ar fi răpit
camerei timp de mai multe săptămâni;
dăcă însă opoziția ține să-și liniștescă con-
sciența, ea n'are decât să declare, că nu
pune piedecă și că va vota proiectul în
timp de 2—3 zile. (Ugron: In trei zile
nu se pôte face nici o păreche de cisme.)
Tisza continuând declară, privitor la ta-
riful vamal, că majoritatea camerei stă pe
basa tarifului vamal comun.

Trecînd apoi la promisiunile ce le-a
făcut guvernul, dice între altele, că atărna

de la raporturile parlamentare, ca în Oc-
tomvrie a. c. să se facă orî nu alegeri
noue. Dacă se vor face alegeri dietale, ele
de sigur se vor face pe basa unei legi
noue.

Alianță balcanică. Din incidentul
întîlnirii regelui Petru cu principele Fer-
dinand al Bulgariei la Niș, s'a fost răs-
pîndit svonul, că Serbia și Bulgaria au
încheiat alianță. Faima acăsta a fost des-
mintită atât din Belgrad, cât și din Sofia.
Diarul „Stampa” („Presa”) din Belgrad
revine acum asupra cestiunei, dîcînd, că
are informațiuni pozitive de la loc com-
petent, că cu ocaziunea întîlnirii din Niș,
la care au asistat miniștri președinți sêrb
și bulgar, s'a încheiat o alianță nu numai
între Serbia și Bulgaria, ci o alianță întreită
între Serbia, Bulgaria și Muntenegru. Acăsta
întreită alianță voia s'o realizeze actualul
ministru de externe sêrb Pasici încă la
1889, însă a fost împiedecat prin antipa-
tia ce o nutriau regii Milan și Alesandru
contra principelui Ferdinand. Punctele
alianței se refer mai ales la Macedonia și
la Serbia-veche. Tractatul de alianță ar fi
fost subscris deja de cătră regele Petru,
principele Ferdinand și cei doi miniștri
președinți ai lor, er la Cetinje a fost trim-
is spre a-se subscrie dîlele acestea.

Un discurs al regelui Petru.
Sêrbările date cu ocaziunea înăugurării
monumentului ridicat în memoria com-
batanților de la Kosovopole, au fost în-
cheiate printr'o mare retragere cu faclă.
Cu acăsta ocaziune. Regele a pronunțat
un discurs în care a arătat însemnătatea
acestei sêrbători. Regele a dîs, în discursul
sêu, că Sêrbia e conscientă de trecu-
tul ei glorios și de rolul ce trebuie să-l
jôce pe viitor. In orî-ce cas, a dîs Regele,
națiunea sêrbă trebuie să urmărescă cu
atențiune tot ce se petrece în jurul ei.
Făcînd aluziune la evenimentele din Ma-
cedonia, Regele a exprimat speranța, că
sforțările autorităților turcesci și ale repre-
sentațiilor Puterilor europene vor isbuti
să asigure, în regiunea care trebuie să fie
sacră pentru orî-ce sêrb, o viață fericită
populațiunilor de naționalitate sêrbă. Sêrbia,
a dîs Regele Petru, este în Balcani un
element de ordine și de pace. Ea nu cere
de cât ca factorii competenți se înlătore
verî-ce ar puté să facă ca Sêrbia să-și
schimbe acăsta atitudine. Regele a ter-
minat invitând pe locuitorii din Krușova,
să îngrijescă cu sfîntenie de monument,
căci el simbolizează securitatea existenței
naționale a Sêrbiei.

Răsboiul ruso-japones.

Sirma telegrafică ne aduce erăși sciri
interesante. Tôte însă au cusurul de a nu
purta pecetea oficialității.

O telegramă din Petersburg ne spune,
că Rușii și-au strămutat cartierul general
la Hayciöng și că pe dîua de 29 Iunie s'a
așteptat o luptă mare în apropiere de
Siunöciön. Agenția „Reuter” din Londra
spune însă contrarul: la 25 verste de la
Hayciöng Rușii ar fi fost din nou bătuti,
retrăgîndu-se spre nord de la Daciöcio,
de temere să nu li-se taie retragerea.
„Daily Express” din Londra primesc din

Cîfu scirea, că de câte-va zile în Man-
ciuria se dau lupte mari. Japonessii au în-
ceput înaintarea generală; 150,000 Japo-
nesi ocupă o linie lungă de 150 miluri de
la Siunöciön până la Saimatsi. Care e ade-
vêrul, vor sci de sigur Kuropatkin și
Kuroki.

Alte sciri, neoficiale și neconfirmate,
venite din Tokio prin Londra răspîndesc
în lume faima, că Japonessii ar fi atacat
trei forturi de la Port-Arthur și că le-ar
fi cucerit. Forturile s'ar numi: Tchikwans-
han, Tchitomshan și Sotchoshan. Din par-
tea Japonessilor au participat trupe din
tôte armele. Rușii s'au retras spre vest (!),
avînd 40 morți și mai mulți răniți. Japo-
nesii au avut uciși și răniți 3 oficeri și
100 ömeni. — Victorie efină, nu-i vorbă!

Pe uscat la Port-Arthur s'ar da dîl-
nic lupte; și dinspre mare orașul e ata-
cat de Japonessii. Scirea sună forțe ciudat,
dăcă vom pune în fața ei altă scire tot
așa de ciudată, venită din Șanghai, după
care Japonessii n'au la Port-Arthur nici
un vas de răsboi.

Vorba fiind de Port-Arthur, credem
interesant a înregistra și următorul svon:
Țarul să fi trimis lui Kuropatkin un nou
ordin, în care insistă asupra necesității de
a-să salva Port-Arthurul. Kuropatkin și-a
făcut obiecțiunile opinând, că despresura-
rea fortăreței ar fi dinainte condamnată.
Țarul a răspuns, că nu lasă lui Kuropat-
kin responsabilitatea consecințelor unei
cuceriri a Port-Arthurului de cătră inamic.

După o telegramă din Seul, se crede
acolo, că Japonessii nu vor începe bom-
bardarea pe uscat a fortăreței Port-Arthur
înainte de sosirea mareșalului Oyama la
Dalny, de unde va dirigia în persönă ope-
rațiunile de asediu.

Sosesc din nou sciri despre evoluă-
rile flotei ruse de la Wladivostok în apele
mării japoneze. După o telegramă din
Șanghai, Rușii profitînd de împrejurarea,
că Japonessii sunt siliți a-și repara vasele
mari de răsboi, au plecat în direcțiune
spre Okisima. In drum Rușii au cufundat
trei vase de transport japoneze și au bom-
bardat forturile de pe mal. Scirea pare
verosimilă, căci după cum se telegrafiază
din Tokio, flota rusă din Wladivostok a
părăsit în adevêr portul de acolo și a
atacat portul și orașul Gensan de pe cösta
coreană.

In cercurile mării finanțe din Lon-
dra nu se iau în serios svonurile, că Ru-
sia ar sonda terenul în vederea unui nou
împrumut de răsboi pe piața Parisului.

Guvernul din Petersburg nu are pen-
tru moment nevoie urgentă de bani. Cele
800 milioane ale împrumutului de acum
câte-va luni au pus tesaurul răsboiului în
stare să facă față necesităților pentru multă
vreme, apröpe până în Februarie 1905.

Numai la acăsta dată — dăcă ostili-
tățile vor mai dura — Rusia va face apel
din nou la finanța străină. Nu se va mai
adresa însă Franței, ci Germaniei; împru-
mutul orî cât de mare ar fi el, va fi a-
tunc subscris în întregime de bancherii
din Berlin.

O telegramă japoneasă vestea mai dî-
lele trecute, că divizia de cavalerie a ge-
neralului Rennenkamf amenință flancul
drept al Japonessilor.

Despre acțiunea acestei cavalerii se dau următoarele amănunte:

Marșurile sale în termin mediu au fost de 40 kilom. pe zi, drumuri foarte rele și neconținut la pândă.

Regiunea fiind lipsită de fână, caii sunt prăpădiți; toți au copitele stricate din cauza terenului.

Un ofițer scrie:

„In fie care zi umblăm călare câte 12 ore, dar nu în toate zilele mâncăm. Sunt mai bine de două săptămâni de când n'am vădit pâine; primim ca tain 100—200 grame de făină pe care o fierbem cu ulei de fasole.

„Cât despre îmbrăcăminte, fantasia cea mai deplină domnește și încă miseria cea mai desăvârșită: nu mai am nici cisme nici pantaloni.“

Generalissimul Kuropatkin a conferit Crucea Sf. George subofițerului Wolkov, care, cunoscând limba chineză, a reușit, deghizat în chinez să intre în lagărul japonez de la Siu-Noet-Soen și de a face o recunoștere asupra situației inamicului.

După ce a raportat comandantului său, subofițerul a întâlnit o patrulă japoneză care bănuindu-l, la luat la cercetare. Wolkov trase atunci focuri de revolver, ucidând mai mulți oameni și înălțându-se pe un cal de al Japonezilor, dispărând.

In cestiunea ortografiei române.*)

Si consuetudo vicerit, vetus lex sermonis abolēbitur.

Quintilian. Instit. I 5.29.

Cetind cu atențiune cele 6 reguli referitoare la simplificarea și unificarea ortografiei, propuse de comisiunea esmisă, discutate în ședințele de la 6, 8 și 9 Martie a. c. ale secțiunii literare academice din București, și primite din partea aceeaia cu majoritate variabile, precum și rapoartorul; vădând apoi, că până acum dintre bărbații noștri literați și competenți de dincoace nici unul n'a reflectat asupra lor; — cred, că nu mi-se va lua în nume de rău, decât eu, ca unul, care 30 de ani am propus limba română la cel mai vechiu gimnasiu românesc din patrie, gimnasiu, care peste câte-va luni își va serba jubileul de 150 ani, voi face unele observațiuni obiective și basate pe regulile gramaticale, la cele 6 puncte ale secțiunii literare academice. In specie:

In punct 1, se dice: „Diftongii ea și oa se scrie tot-deuna ea și oa, er nu e și o, fiind-că regula nestrămutată a scrierii românești este: că aceea sunori pentru cari se scie litera latină corespundătoare, se scriu cu acea literă, și prin urmare nu se pôte suprima și ascunde sub accent“.

La pt. 1. observ: Vocala genuină k se nasce numai din e, și sub două condițiuni împreunate: un'a ca e se fie sub accent; alta ca în silaba mai de aproape următoare se se afle un a degradat în k, séu alt e, precum din *keré, képi* a 3 persona a presentului indicativ se face *kérz*, conjunctiv se *képe*; séu cu litere: leg, legi, légă, conj. se lege ș. a.

Diftongul ea în limba română ocure în sustantivele feminine de declinațiunea a treia terminate în e, unde vocala din terminațiune și cu articolul a se împreună cu diftongul ea, precum în *pânea* de la pane, *cartea, valea*; precum și în unele sustantive sincopice de declinațiunea I precum: *stea, șea, vergea*, cari se aud și cu e lat, *sté, și vergé*.

Tot asemenea ocure diftongul ea în imperfectul verbelor de conjugățiunea a II și a III, unde vocala e din infinitiv și

cu vocala a din auxiliariul am, se împreună în diftongul ea, care se pronunță ca o singură silabă, pr. *vedeam*, de la a vedé, ér nu a vedea, după fonetisti; *taceam*, de la a tacé; *bateam*, de la a bate, *storceam*, de la a stórce.

Asemenea și vocala derivată w (la fonetisti oa) se nasce sub aceleași condițiuni din s ca și k din e, și anume: decât s se afle sub accent și decât în silaba mai de aproape următoare se afle un x séu e, cari condițiuni decât lipsesc, séu numai una dintrênsele, w éráși se întorce în o, precum de la port, porți a 3 personă a presentului indicativ se face *portz* (pórtă) conjunctiv se *porté* (pórte), în celelalte persóne éráși rămâne o simplu, așa portăm.)

După-ce însa-și secțiunea literară recunoșce în pt. 1, când dice: „că acele sunori pentru cari se scie litera latină corespundătoare, se scriu cu acea literă“; prin urmare nu e nici logic, nici rațional, din punct de vedere gramatical, a împreuna două vocale pentru un singur sunet, precum *do-amna* în loc de *dómna* de la domn, *po-arta* în loc de *pórtă* de la port., *mo-arte* în loc de *mórté*; *le-agă* în loc de *légă* de la leg ș. a.

In pt. 2 se dice: „Grupul de consonanțe st se va scrie tot-deuna st, indiferent decât vine dintr'o formă flecționară cu sc, séu nu; vom scrie dér: crești, pești, știința etc. conform regulii menționate mai sus“.

La pt. 2 observ: Pentru evitarea confuziunii înțelesului nu e tot una, a scrie tot-deuna grupul de consonanți st și în cuvintele acelea, în cari e a se scrie sc, pentru-că alta înseamnă *crești* de la creșt, infinitivul a *cresta*, și alta înseamnă *crești* de la cresc; de aceea în cuvintele în cari ocure grupul de consonanți st, cari se le scriem cu st, și cari cu sc, pentru evitarea dubiului e consult a compara cuvântul românesc cu cel latin de aceeași însemnare, decât ne place a ne lăuda cu originea din latina ginte, și atunci nu vom greși, și așa vom scrie: *pești* cu sc, de la latinescul *piscis*, ér nu *pești* cu st, *sciintia* lat. *scientia*, ér nu *știintia* cu st, ș. a.

In pt. 3. se dice: „Asemenea și din aceeași cauză sunul z se va scrie tot-deuna cu z, chiar când vine ca formă flecționară dintr'un d; vom scrie dér: verde, verzi, roză, poezie etc.“

La pt. 3. observ: Z. în limb'a română e de două spacie și de aceea în două moduri se pronunță, așa:

a) unul primitiv ce răspunde celui latin z și grecescului z, precum în *botez*, lat. baptizo, grec *βαπτίζω*, asemenea în *cutez* și *ratez*, cari în toate timpurile și persónele țin pre z, după cari forme mai multe verbe de conjugățiunea I în unele timpuri și persóne a luat a se conjugă cu terminațiunile: *ezu, ezi, eză*, precum *lăcremez, lăcremeză, lăcraméză*, în presentele indicativ și conjunctiv în toate persónele din sing. și a 3 plural, și imperativ a 2 persónă, și alte mai multe verbe de conj. I, precum: *serbez, urmez, însetez, visez* ș. a.

b) alt z în limba română ocure ca derivat din semisilaba *di*, precum mediu, lat. medius, audi, ved, vedii, verde, verzi, ér nu verzi; la îndoială ne ajută etimologia limbei din care se trage cuvântul, precum și lat. dies, dice lat. dicit ș. a.)

Ba chiar și în unele cuvinte de origine grecescă, trecute în limba latină, și de acolo în limba rom. în cari consonanta z, se pronunță cu sunetul aspru ca z, e consult a se ține consonanta de rădăcină s, și a se scrie: *poesia, musa* și *museu*, ér nu *poezia, muza* și *muzeu*.

La pt. 4. în care se dice: „I scurt se va însemna cu i simplu fără semnul scurtării“ — Observ: că în puține cuvinte scrise cu ortografia etimologică, pentru evitarea confuziunii, e bine să se pună pre i scurt semnul scurtării. Precum în

1) Veđi T. Cipariu: Gramatica limbii române pag. 56—57, București 1869.

2) Veđi T. Cipariu gram. l. rom. pag. 112—113.

verbul *musica* a treia persónă, ca se nu se confunde cu sustantivul *musica*; asemenea în verbul *pisica*, ca se nu se confunde cu sustantivul *pisica*.

La pt. 5. în care se dice: „sunul x (ă) se va scrie tot-deuna cu ă observ, că numai în cuvintele, în cari ă e derivat din a, se va scrie cu ă, precum *laud, lăudăm*, fiind-că a scăpat de sub accent; ér unde e derivat din e, se se scrie cu e, precum *vediu*, de la a vedé, ér nu *văđiu*, în sustantivul *pecat* ș. a.

La pt. 6. în care se dice: „Sunul t se scrie cu t, însă acolo unde este imediat precedat de consonantele c sau g, se scrie cu ă;“ — am se observ, că vocala obscura ă se derivă a) din a urmând n, séu m, precum *mănu* lat. manus, *âmblu* lat. ambulo, ânger, angelus și așa trebuie să se scrie; ér nu mîna, îmblu și inger; b) din e precum *věna* lat. vena, *věnd* lat. vendo și în toate sustantivele cu terminațiunea... mēnt, precum *cuvēnt, mormēnt, pāmēnt, ș. a. o)* din u mai rar, precum în *funtână*; la începuturi ocure vocala t din i în verbele *înpu* și *înșu*, cari se aud și cu u, umplu, umflu.

Aceste sunt în scurt observațiunile, ce mi-am ținut de datorință a-le face la cele 6 puncte în cestiunea ortografiei, basate pe regulilele gramaticale și etimologia cuvintelor; la cari Domnii din secțiunea literară séu nu vor reflecta de loc, séu vor răspunde în trei cuvinte: *etimologismul* și-a trăit traiul. La acesta anticipative le răspund: decât etimologismul și-a trăit traiul, atunci se nu mai petrecem timpul cu fabricarea de regule ortografice, ci se ne întorcem érá la alfabetul cirilic, în care se afle litera corespundătoare pentru fie-care sunet din limba română.

In fine se nu fie cu supărare; decât vom merge tot așa cu simplificarea ortografiei, mă tem se nu pățim ca croitorul din poveste, care apucându-se să facă din palton pantalon, din pantalon vestă, a tot ciocărit din stofă, până ce s'a tređit cu o căciulă.

Blașiú, 1 Iunie 1904.

Ioan German,
prof. em.

SCIRILE DILEI.

18 Iunie v.

Episcopul Aradului I. Pap la Lugosiú. Cetim în „Drapelul“: P. S. Sa episcopul I. I. Pap de la Arad a petrecut Marți în orașul Lugosiú ca óspe al P. S. Sale episcopului Dr. V. Hossu. Inaltul óspe a venit să răspundă visita P. S. Sale Dr. Hossu și profitând de ocazia acesta a dat 18 visite în Lugosiú la șefii autorităților și fruntașii societății române. In suita P. S. Sale era P. O. dn. Dr. Traian Putici protopresbiterul Timișorii, care de asemenea a descins la reședința episcopescă. P. S. Sa Dr. Hossu a dat din incidentul acesta o masă festivă, la care au luat parte toți membrii capitolului gr. cat. apoi P. O. dn. protopresbiter Dr. G. Popovici, vicecomitele C. Fialka, primarul orașului Marsovsky și mai mulți fruntași mireni gr. or. și gr. cat. din Lugosiú. La masă au rostit ambii episcopi toaste remarcabile, în cari au subliniat *pacea și bunînțelegere* între bisericile naționale românești și *frățesca conlucrare* a episcopilor români pentru promovarea culturii poporului nostru și întărirea lui în virtuțile creștinesc. — D. m. la órele 5 a p'ecat P. S. Sa I. I. Pap la moșia de la Lucareț, ca se dea o vizită d-lui Iosif Gall, ér Miercuri s'a înapoiat peste Topoloveț la Arad.

Congregațiunea comitatului Brașov este convocată în ședință estra-ordinară pe ziua de 9 Iulie, órele 9 a. m. în sala de la casa sfatului. La ordinea zilei sunt 38 de puncte.

Alegerile la camera comercială și industrială din Brașov. Eri s'au făcut alegerile la camera comercială din Brașov participând din 438 alegători numai 67. Au fost aleși următorii membrii în secțiua comarcială: Aronsohn Enric, Dușoiu Ioan, Fabritius Carl, Heshaimer Adolf, Mátyás Iosif, Mayer Emanuel, Miess Ludwig, Mihalovits Emanuel, Palmherr Francis, Porr Emil, Roll Otto, Sabadeanu Ioan, Scheeser Ernst, Simay Geró, Tart-

ler Iosif și Werzar Stefan. *Suplenți*: Ciurcu Ioan, Polyovits Miklos, Gebauer Alfred, Pernea Florea, Adler Iakob și Beer Hugo. In secțiua industrială: Copony Martin, Dr. Czeli Wilh. Eitel Gustav, Fleischer Mih. Herter I., Scherg Fried. jun., Scherg G. sen., Scherg Wilh., Schiel I., Paul Wilh., Schandt Gottlieb, Bernhardt Rudolf, Korodi Mih., Haluskay Vilm., Spudercă Teodor, Precup Eugen. *Suplenți*: Veres, Bahmüller, Schmidt, Dick, Teutsch, Platos. Din comitat: I. Foith și I. Giró Szász, în secțiua comercială; I. Horvath, Fr. Tichy, și Carol Neustädter în secțiua industrială.

Mai mulți ofițeri din garnisóna Brașov — scrie o fóie din București — în frunte cu comandantul corpului de armată local, vor sosi în cursul săptămânei viitoare la Sinaia spre a visita localitatea. Ofițerii austro-ungari vor fi primiți cu această ocazie în audiență de către M. S. Regele Carol.

Trecerea unui mare duce rus prin Iași. Din Iași se anunță: Guvernatorul Basarabiei a făcut cunoscut șefului jandarmeriei Rusesci din Ungheni-Ruși, că în curând va trece prin Ungheni unul dintre marii duci ai Rusiei, împreună cu o numărósă suită, venind în Iași, de unde va pleca la Belgrad, prin București — Giurgiu. Marele Duce, împreună cu suita sa, se va duce în Belgrad pentru a lua parte ca reprezentant al Țarului la încoronarea regelui Petru al Serbiei. Guvernatorul a pus în vedere șefului jandarmeriei, ca se ia măsurile necesare, pentru siguranța persónei înaltului călător.

De la comună. Reprezentanța comunală a orașului Brașov a ținut eri adunare ordinară. Asupra obiectelor discutate în această adunare vom reveni.

Sfințire de biserică. Duminecă în 17 Iulie n. se va face sfințirea bisericii celei noue, ce s'a zidit în comuna Negri-lești (gara: în Reteag, pe valea Someșului). Cu această ocaziune se va da și un banquet, ér tinerimea va aranja un bal în beneficiul fondului bisericesc. Se va juca „Călușerul“ și „Bătuta“. Comitetul aranjator este compus din 22 tineri (doctori, absolvenți și studenți de la diferite facultăți) sub președinția părintelui Constantin Juga, parochul locului.

Intâlnire după 40 de ani. In ziua de 29 Iunie la invitarea fișpanului comitatului Coșocna, contele Beldi Akos, s'au întâlnit în Clușiú 18 domni, cari în ziua de 24 Iunie 1864 au trecut esamenul de maturitate la gimnasiul părinților piariști din acel oraș. Cu totul au fost 27, dér 4 inși au repausat, ér 3 și-au scusat absența. Intre absolvenții de la 1864 erau și 8 Români, cari afară de unul toți și-au ales cariera preoțescă. Ungurii toți au intrat pe cariera civilă și între cei ce s'au adunat la jubileul de 40 ani era un fișpan, 3 advocați, 1 profesor universitar, 1 medic, 1 căpitan de poliție, 1 jude, 1 director financiar, 1 notar public regesc, 2 proprietari și 1 privatier. Etă și numele Românilor, cari s'au prezentat: Grigore Puscașiú, protopop în Beclean, Vasile Puscașiú, protopop în Sântejude, Al. Ghelner, protopop, Al. Bota, paroch în Mesteacăn, Vas. Pataki, preot. Dintre cei patru repausați trei au fost Români: Ios. Balu, paroch în Ilva I. Olteanu, prof. în București și G. Tréncă paroch în S. Georgiul de Meseș. La intrunire era de față și profesorul încă în viață al jubilarilor, Anton Berecz. Cei absenți, cari după nume par a fi Sași, sunt stabiliți în Viena.

Societatea româno-americană. Tribunalul comercial din București a respins cererea societății petrolifere „româno-americană“ de a fi autorizată a funcționa în România, pe motiv, că avisul Camerei de comerț n'a fost dat de cât de biuroul acesteia.

Contra acestei hotărri, D. W. G. Boxchal, reprezentantul societății, în numele său personal, cât și a celorlalți reprezentanți a făcut apel, care s'a judecat la secțiua III-a a Curței de Apel din București. Curtea era compusă din d-l N. Budișteanu președinte și d-nii Spiridon Stătescu, V. Bosie, G. Fleislen și I. E. Dobrescu consilieri. Fotoliul ministerului public era ocupat de d-l procuror Opreșcu. Reprezentanții societății erau asistați de d-l Take Ionescu. Desbaterile au durat foarte puțin. D-l Take Ionescu a espus grăgela comisă de Tribunal arătând, că în foarte multe cazuri identice, s'a dat autorizațiua de a funcționa. In ori-ce cas, tribunalul ar fi putut să cêrá avisul camerei de comerț în complet și pe urmă să se pronunțe, nu însă se respingă cererea pur și simplu. D-l procuror Opreșcu a plebit în același sens. Curtea, după o

*) Dăm loc articolului de mai sus, care se ocupă de schimbările cele mai noue, ce le-a decretat Academia Română în ultima ei sesiune, și care e scris de emeritul profesor de limba română de la gimnasiul din Blașiú d-l Ioan German, care mai mult ca 30 de ani a fost activ pe terenul instrucțiunii. — Ținem a observa, că textul articolului îl publicăm cu ortografia țiarului nostru, ér *exemplele* l'am lăsat să se culgă cu ortografia *etimologică* cu care autorul și-a scris articolul. — Re d.

scurtă deliberare, a admis apelul și, reformând sentința tribunalului, a dat societății petrolifere româno-americane, *autorizația de a funcționa în România*. D-l președinte a făcut opinie separată, fiind, de părere de a se amâna pronunțarea, până ce camera de comerț în complexul ei își va da avisul.

O mare descoperire. Administrația engleză a poștelor și telegrafelor face încercări cu un nou aparat inventat de un d. Dudell și numit „thermogalvanometru”. Aparatul, alcătuit dintr-un fir de aur sêu de platină e așezat în receptorul telegrafiei fără sîrmă. Undele electrice îl încălzesc cu putere mai mică ori mai mare trecînd prin receptor, și gradul acelei călduri este măsurat cu radiomicrometru Boys care îngăduie să se prețuească puterea curentului interceptant. Însemnătatea acestei descoperiri constă în faptul că se vor pute compara între ele diferitele sisteme de telegrafie fără sîrmă și eficacitatea lor în ori-ce împrejurare și în ori-ce condițiuni.

Curtea de apel din Budapesta a confirmat sentința tribunalului în afacerea mituirilor judecătorului *Soós Kálmán* (3 ani arest corecțional), pe când pedepsa complicei *Abraham Schwarcz* a redus-o de la 2½ ani temniță la 1 an, din care 7 luni i-se consideră ca ispășite.

Sciri mărunte. Fîcia oficială de alătăeri publică scirea, că profesorul de la universitatea din Budapesta *Dr. Benjamin Zsigmond-Grosschmidt* a primit permisiunea de a se numi de acum înainte *numai Grosschmidt*. Din cauza acesta mare turburare și furie în colonele presei sovietice. — În Pojun a fost deținut șilele aceste locotenentul de vînători *Bartholy* pentru *maltratarea gravă a unui soldat de rînd*. Nemilosul ofițer l'a chinuit atât de mult la exerciții, făcîndu-l să alege și să se arunce la pămînt în arșița sîreului, până ce soldatul a căzut fără simțire la pămînt. Soldatul zace acum greu bolnav în spital, ăr locotenentul va fi probabil degradat. — Miercuri a sosit în București un *arab* cu numele *G. Iosuff*, venind din *Betleem* și aducînd cu dînsul un tablou lucrat în sîdef, care reprezintă „*Cina cea de taină*”. Tabloul cuprinde în sine și portretele *M. M. L. L. Regele și Regina României*. Arbul a plecat la Sinaia, spre a remite tabloul *M. M. L. L. Regelui și Reginei României*. — Din Moscova se depeșeză, că un *uragan puternic imprenuat cu grindină* s'a deslășit asupra orașului. 85 de omeni răniți de grindină, au fost transportați la spital, din cari 3 au murit. În orașele vecine ar fi perit vre-o 150 omeni. — În 24 Iunie n. s'a întîmplat în apropierea orașului rusesc *Rostov* lângă fluviul *Don* o *mare catastrofă*. 250 de pelerini, femei și copii s'au urecat pe o plută vîind cu ajutorul acesteia să treacă peste riu. Pluta fiind compusă din lemne putredite, s'a desfăcut în mijlocul rîului și toți pelerini au căzut în apă. Numai 50 de persoane și-au putut salva viața, restul de 200 s'au înecat.

Corul bărbătesc german din Brașov (*Männer-gesangverein*) aranjază mîne (Sâmbătă) sêra o convenire colegială musicală la mese întinse în grădina de la *Gewerbeverein*, sub conducerea d-lui prim dirigent *P. Richter* și cu concursul corului de dame și a muzicii orășenesci. Inceputul la orele 8 sêra. Programul sêrei este următorul: „*Nibelungen*” marș și „*Ouverture Mignon*” executate de muzica orășenescă; două coruri bărbătesci a capela: „*Steirisches Lied*” și „*Uebers Jahr mein Schatz!*”; „*Eva-Walzer*” executat de capela orășenescă; „*Aus alten Märchen*” cor de dame cu acompaniament de orchestră; „*Chor der Derwische*” scenă orientală executată de muzica orășenescă; „*Normannenzug*” solo de bariton; *Pout-pourri* din *Micado* esec. de muzica orășenescă; două coruri de bărbați a capela: „*Ich weiss den allerschönsten Weg*” și „*Walderauschen*”; „*Winzerchor*” din opera *Loreley* cor de bărbați cu acompaniament de orchestră; „*Soldatenleben*” marș executat de muzica orășenescă.

După esecutarea programului urmertză dans. Bilet de intrare 2 cor.

Concertul Elena Honigberger fixat pe ziua de 5 Iulie are loc cu concursul d-lui director de muzică *Lassel*. Despre debuturile d-sorei *Honigberger* scrie *diarul german* „*Elberfelder Ztg.*” încă următorele: „*Agatha*” fîica drăgălașă a fostierului, a aflat în d-sora *Honigberger* o reprezentantă, care s'a produs în mod esecelent prin vocea-i și șcôla-i frumoasă în scenele de solo și în ansamblu” ăr „*Kölnische Ztg.*” scrie: „*Vocea tinerei cântărețe, d-sora H. Honigberger* surprinde prin mare nobleță și frumșetă”.

Aparate de fotografie pentru diletanți. Firma *A. MOLL*, lîferant al curții c. și r. din *Viena* *Tuchlauben* Nr. 9. își recomandă amatorilor de fotografie, articolele sale necesare pentru a fotografia. La cerere trimite liste ilustrate conținînd prețurile.

Esamene.

Eri și astăzi s'au ținut esamenale școlilor primare române de băieți și fete din localitate în sala cea mare a gimnasiunului sub președința pâr. protopop *Voina*. A asistat public numeros și răspunsurile corecte și precise ale elevilor și elevelor au dat o frumoasă dovadă despre zelul corpului didactic. Din lucrările de mînă ale elevelor s'a făcut o esoposiție, care a dovedit abilitatea și sîrguința elevelor și priceperea profesorei de lucru manual, d-sora *Hareti Rusu*.

Tot eri la orele 4 p. m. a avut loc esamenul elevelor dela internatul „*Reuniunii femeilor române*” sub președința pârintelui *Dr. Vas. Saftu*.

La acest examen a asistat de asemenea un public numeros și distins care a ascultat cu viu interes răspunsurile precise ale elevelor din religie, limba și literatura română, istorie și germană.

D-na *M. Gr. Popescu*, profesora internatului a fost viu feliicitată de succesul frumos al esamenului.

Elevetele au cântat la sfîrșit mai multe cîntece în 2, 3 și în 4 voci sub conducerea abilului profesor de muzică d-l *N. Stoicovici*.

Părintele *Dr. Saftu* a încheiat esamenul printr'o cuvîntare în care a exprimat mulțumirile sale presidentei *Reuniunii*, d-na *Agnes Dușou*, care din cauză de bôlă nu a putut veni de astă-dată la esamen, pentru interesul și devotamentul, ce-l depune întru înaintarea acestei școlii de o lungă serie de ani. Asemenea mulțumiri exprimă mai departe d-nei *M. Gr. Popescu* și d-lui *N. Stoicovici*. Elevelor absolvente le recomandă cultivarea mai departe a sentimentelor naționale și religioase.

Esamenul de lucru manual și me-nagiu se va ține de Duminică într'o sêp-tîmână și amicii școliei așteptă cu nerăbdare să vadă prestațiunile elevelor și în desteritățile gospodăriei predate deja de mulți ani cu mult succes de directora internatului, d-sora *Carolina Teclu*.

Membrele comitetului, afară de preșidentă și d-na *Săhădeanu*, reținute din cauză de bôlă, erau de față în număr complet, împreună cu d-nul secretar *L. Nastasi*.

Iei stîng luna cu sprîțu!

— După audzițe —

(În graiu bânățenesc).

Ște răzmieliță să fie?
O'i v'o bătale'n țară?
Ște fug tăt din „Orășciie”??
Fug grozav și zbeară!!!

.....

Iac'o pară s'o încins
O pară lungă, 'naltă,
Ș'ntr'o minută o cuprins
Orașu pês'olaltă.

Tăt fug și strigă'i foc, îi foc!!!
Nie prăpăgim acuma!
Apă mē! Nu staț pē loc!
Adușieț numa'ntruna!!!

Aruncă apă iei cât pot,
Dēr para nu sē stînjie!
„Nis prăpăgiț!” — Așa socot,
Ș'nșieț cu tăt a plînjie.

Dēr iacă hăi mai harniș vin
Cu șprițu'n fuga marie,
Sē scăpte-orașu dēla chin,
Sē'l scăpte dē pierdzarie.

În frunci'e'l unu dē hăi tari
C'o hoarnă²⁾ groasă'n mână
Și suflă'n ea ca un husari
Iar altu cai'i mână!

¹⁾ Germ. Spritze. Tulumbă. Stropitoare.

²⁾ Corn. Trâmbiță.

„Curleț³⁾ mē, că'i foc cumplit!”
„Un foc grozav dē marie!”
„Ș'apringie turnu hăl unit.”
„Ș'atunși nu'i mai scăparte!!!

Așa grîă vorbă audzînd
La șpriț tăt dau năvală
Și trag la apă gâfîind,
Și nu măi au stăvia!

„O Doamnă! Doamnă! Tu hăl sfânt!”
„Nie scapă dē pierdzarie!”
Așa grăiau iei trîmurînd
Cînd viegeau para-a marie.

Trag la apă dē nu'i zor,
Și șprițuie într'una,
Cînd — pêsțē vērnu cășilor
Frumos rēsarie — luna....

Sfînta lună Iera plină
Și galbînă ca șeara,
Vērșă roșile lumină,
Dē s'o umplut sara.

Cînd vîdzură, că nu'i foc,
Niegriță dē mînile,
Dar gîngîiau, că au năroc,
Ca nîmie sē nu'i șcîie.

Dēr baș atunși s'o abătut
La iei un „Piergîevara”,
Ș'o poviestit, ungie-o putut,
Dē'i șcîie lumea-țara!!!

D'atunși străinîi dē'i zărtesc
Îndată'i scapă risu,
Ș'ntr'una'i tăt băjiocurllesc,
„Că stîng luna cu șprițu”!!!

Făget, Iunie 1904.

(„Drăpelul.”)

George Gërda.

ULTIME SCIRI.

Londra, 30 Iunie. „*Daily Mail*” primesc din *Niușwang* scirea: *Armata lui Stackelberg* se află în *Dacițiao*; alte trupe rusești sunt postate lângă *Sandtiatung*.

„*Daily Express*” anunță din *Liaoyang*: O armată japonească din trei diviziuni vine din direcție ostică spre *Liaoyang*. Generalul *Keller* a ocupat poziție aprôpe de *Liaoyang*. Aici se așteptă o luptă mare. Patrurile se ciocnesc deja.

Berlin, 30 Iunie. „*Lokalanzeiger*” anunță din *Tokio*: Japonessii au ocupat stațiunea ckii ferate de la *Chikvan*, situată în direcția *Port-Arthurului*.

Londra, 30 Iunie. Din *Cifu* sosesc sciri, că Rușii din *Port-Arthur* dērîmă tôte casele din forturile esterne, pentru-ca sē pôtă pușca liber și pentru-ca inimicul sē nu se ascundă în dosul lor.

Petersburg, 30 Iunie. „*Novvoje Vremja*” primesc scirea, că în statul major al lui *Kuropatkin* sunt mari speranțe de o apropiată isbândă. În urma întărdierii Japonessilor de a se uni, armatele ruse au avut timp suficient pentru a se concentra. În cartierul general rus se crede, că Japonessii vor ajunge între două focuri.

Tokio, 1 Iulie. Guvernul n'a primit până acuma nici o confirmare despre luarea a trei forturi de la *Port-Arthur*. Escadra din *Wladuovostok* a descărcat 200 de focuri asupra orașului *Gensan* și apoi a dispărut.

Niușwang, 1 Iulie Un distrugător de torpilore rusec a sosit aici de la *Port-Arthur* Ofițerii vasului spun, că raportul lui *Togo* despre înfrîngerea flotei ruse este exagerat.

Diverse.

„*Diarul vorbit*”. Intr'o descriere a „cafenelelor politice” din *Paris*, un diar belgian povestesc despre un curios fondator de diare, care a murit cu ilusia de a fi inventat alianța franco-rusă. El se

³⁾ Curleț—alergați. A cure (curie)—a fugi, a alerga. Verb păstrat de graiul bânățean din te-saurul roman.

chema *Rigondand*; și-a dat însē numele de *Louis de Peyramont*.

Peyramont ținea perdută ori ce di, în care nu putē sē fondeze un diar. Și demn de admirat este, că el a fundat tôte diarele șale, fără ca sē cheltuēscă nici o centimă. Unul din diarele sale „*Poșta*” a fost fondat cu banii adunați de însuși *Peyramont* de la ciți-va portari. Dēr fundatiunea lui cea mai importantă a fost „*Diarul vorbit*”.

Fie-care redactor recita articolul sêu în fața abonaților adunați. Din acest diar curios a apărut însē un singur număr, adecă s'a dat o singură reprezentație, și anume: în sala unui teatru mare dispărut astăzi din strada *Srice*.

Actorul *Saint Germain* reporta despre ședința parlamentară, alți actori declamară scirile locale, voci de pressă, din lume, etc. *Johan Soudan* a fost în șpecial angajat pentru a vorbi despre *Mahdiu*. *Peyramont* găsise, că *Soudan* e deja predestinat prin numele sêu pentru reportagiul asupra *Africei*. Dar *Johan Soudan* a stricat tot ro-stul diarului. În timpul vorbirii sale, el a făcut și proiecțiuni, însē a pricinuit o mare încercătură, căci vrînd sē arate publicului femeile *Mahdiului*, au apărut, din cauza unei greșeli, pe pânză, patru sêu cinci cămile!...

Abonații au devenit furioși, cu deosebire femeile și au renunțat la abonamentul lor la diar.

Haz. În culoarele camerei deputaților din *Paris* s'a întemplat următorul incident hazliu între doi deputați: „Îți recomand pe un domn, care a scris în viața sa mai multe prostii, decăt ori care alt om”. — „Ah! Domnul probabil e un jurnalist!” — „Nu.... stenografin parlament!” Dialogul acesta s'ar potrivi și pentru stările din dieta ungară.

O partidă de șah în natură. *Jay Gould* a dat în parcul sêu de la *Lake-wood* (*New-Jersey*) o partidă de șah în natură. Partenerii erau *Ch. Lindley* și profesorul *Roser*. Figurile erau 32 băieți și fete îmbrăcate în costume splendide din secolul XV. Turnurile erau reprezentate de călăreți cu steaguri și iururi. Doi eroldi au anunțat începutul jocului cu sunete de trompete. „Figurile” învinsului au înngenunchiat înaintea învingătorului, care li-a ridicat c'un gest solemn. Jocul acesta, la care numai costumele singure au costat 100 de mii franci, a avut un succes așa de mare, că e vorba sē se mai organizeze în curînd, la *New-York* și alte partide de șah la fel.

Insomnia e eschisă, deca veți folosi crucea duplă electro-magnetică *R. B. Nr. 86967*, inventată de d-l *Albert Müller* (*Budapesta V* *Vadász-u. 42* AE.) precum dovedește și următorea epistolă:

Prea stimată domnule *Müller!*

Mai cînd era am comandat dela dvôstră cruce duplă electro-magnetică pe seama cumnatului meu *Carol Weber*, asupra căruia a avut un astfel de efect, că după întrebunțare de câteva zile, bolnavul s'a simțit cu mult mai bine, respirațiunea i s'a ușurat și insomnia a dispărut cu totul. Convingîndu-mē și eu de efectul salutar al crucei dvôstră, te rog trimete-mi atît pentru mine, căt și pentru soția mea cîte un esemplar. *Buderfalva* 1901 *Februarie 19*. Cu distinsă stimă: *Matei Schrei*.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.
Redactor responsabil *Traian H. Pop*.

Stabiliment de hydrotherapie
Wällischhof,

stațiune de tren și postă *Brunn-Maria-Enzersdorf*, 30 min. departe de *Viena*.

Arangiamet modern

(pe lângă hydrotherapie completă, băi electrice, de aer, sôre, massage, electrisare gimnastică suedă etc.)

Prețuri moderate.

Cu prospecte și informațiuni mai detaliate stă la dispoziție direcțiunea și medicul stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

De la „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga lângă portul postal arătat, încă 20 bani pentru recomandatie.)

Cărți pentru comercianți și funcționari de bancă:

Introducere în contabilitate și contabilitatea înpartidă simplă, de I. C. Panțu. O carte bună pentru a învăța cu ușurință contabilitatea. Pagini I—VII + 213. Preț 2 cor. (+ 20 b. p.)

„Curs complet de corespondența comercială“ de I. C. Panțu. Conține modele de circulare, scrisori de informațiuni, recomandări și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cesțiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede, cupoane etc. Preț 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea dublă, de I. C. Panțu. Această broșură conține: *afacerile de credit cambial și afacerile de bancă.* Preț 2 cor. (+ 10 bani porto).

Cărți de rugăciuni și predici.

Cuvântări bisericești scrise de Ioan Papiu Tom. III Preț 3 cor., plus 20 b. porto.

Cuvântări bisericești de Ioan Papiu: tomul III cuprinde cuvântări bisericești alocate pentru orice timp; și pentru toate sărbătorile de peste an. Pe lângă predică, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor sărbători. Fiă-care tom separat costă 3 cor. (plus 10 b. porto).

Predici pentru Duminicile de peste an, compuse după catehismul lui Decharbe, de V. Christie. Conține predică de la Duminică XI după Rosalii până la Duminică Vameșului. Preț cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70).

Cuvântări bisericești pre sărbătorile de preste an scrise de Ioan Papiu. Preț. 3 cor. (pl. 30 b. porto.)

„Cartea Durerii“ de Emil Bougaud, tradusă din originalul francez de Iacob Nicolescu, editura lui Dr. E. Driam. Timișoara 1895. O cartică de mângâiere sufletească, care costă legată 3 cor. (plus 10 bani porto).

„Cuvântări bisericești de Massillon“ traduse din originalul francez de Ioan Genț protopop gr.-cat. român al diecesei de Oradea-Mare. — Deja la 1898 a apărut în Oradea-mare cartea cu titlul de mai sus care cuprinde 17 predică de ale vestitului orator eclesastic francez. Pr-doile sunt împărțite de traducător după *anul bisericesc redărîten*, și fiecare este pusă la acea Duminică sau sărbătoare, cu a cărei evanghelie se potrivește predică. Un volum elegant de preste 400 pagini în 8° cu portretul lui Massillon. — Traducerea se distinge printr-un limbaj ales. — Preț 5 cor. (6 Lei 50) plus 30 bani porto.

Cuvântări funebre și iertăciuni din autori renumiți, prelucrate de Titu Budu. Tom. II. preț. 2 cor. (plus 20 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.
Din 28 Iunie n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	117.90
Renta de corone ung. 4%	97.15
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	88.90
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.50
Bonuri rurale croate-slavone	98 —
Impr. ung. cu premii	206.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	160.—
Renta de hârtie austr.	99.20
Renta de argint austr.	99.05
Renta de aur austr.	117.85
Rente de corone austr. 4%	99.30
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	90.75
Losuri din 1860.	151.60
Acții de-ale Băncii austro-ungar.	16.07
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	745.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit	641.—
Napoleoniori	19.03
Mărci imperiale germane.	117.32 1/2
London vista.	239.40
Paris vista.	95.02 1/2
Note italiene	94.95

Cursul pieței Brașov.
Din 29 Iunie n. 1904

Banote rom. Cump.	18.92	Vând.	18.96
Argint român.	18.80	„	18.92
Napoleoniori.	19.—	„	19.06
Galbeni	11.20	„	11.30
Ruble Rusescoi	2.53	„	2.54
Mărci germane	117.05	„	117.25
Lire turcescoi	21.50	„	21.60
Seris. fonc. Albina 5%	101.—	„	102.—

Prețurile cerealelor din piața Brașov.
Din 1 Iulie 1904.

Măsura său greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	ai
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	15	10
„	Grâu mijlociu	15	—
„	Grâu mai slab	14	90
„	Grâu amestecat	11	—
„	Săcară frumoasă.	8	90
„	Săcară mijlocie.	8	50
„	Orz frumos	8	40
„	Orz mijlociu.	8	10
„	Ovăș frumos.	6	20
„	Ovăș mijlociu	5	90
„	Cucuruz	8	90
„	Mălaiu (mei)	8	20
„	Mazăre.	16	10
„	Lințe	16	—
„	Fasole	14	—
„	Sămânță de in.	16	—
„	Sămânță de cânepă	7	50
„	Cartofi.	2	90
„	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită	1	20
„	Carne de porc	1	20
„	Carne de berbec.	—	80
100 kil.	Său de vită prospăt.	40	—
„	Său de vită topit.	60	—

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“
se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunar.

Praturile-Seidlitz ale lui Moll
Veritabile numai, dacă fiecare cutiă este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai carboace la stomach și pântec, în contra cărcelilor și arecei la stomach, constipațiunile cronice, suferinței de ficat, congestiunile de sânge, haemoroidelor și a celor mai diferite hăle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corone 2.—

Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.
Veritabilu numai, dacă fiecare sticlă este provădută cu marca de soutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de goidină și reumatism și a altor urmări de reocă. Prețul unei sticle originale plumbate, Corone 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.
Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Corone 1.90. Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin **Farmacistu A. MOLL,**
C. și P. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9
Comande din provinciă se efectuează gîinic prin rambursă postală.

La depozite se se ceră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekellus, Victor Roth, Eugen Neustädter și engros la D. Eremia Nepoșii.

Odăi mobilate
forțe curate și frumoșe, cu privire spre Promenadă se pot lua în chirie la **VILLA KERTSCH** cu ziua, cu săptămăna și cu luna în preț foarte ieftin.

ANUNCIURI
(insertiuni și recl.)
sunt a se adresa subscrișei administratiunii. In cazul publicării unui anunțiu mai mult de odată se face scădēmēt, care creșce cu cât publicarea se face mai de multe ori.
Admi istr. „Gazetei Trans.“

Pentru morburile de stomac!
Celor ce prin recăă, înbuibare, mănăcări greu de mistuit, ferbiuțeli, prea recă, seu viața neregulată și-au tra un morb de stomac și anume:
Catar de stomac, cărcel, dureri, mistuire rea, se recomandă un mijloc bun de casă, probat de mai mulți ani cu efect bun
Vinul de burueni (Kräuterwein) a lui Hubert Ullrich

Vinul de burueni este preparat din burueni excelente și vindecătore cu vin bun, întăreșce stomacu și organismul de mistuire al omului. Vinul de burueni delătură mistuirea rea, și ajută la formarea de sânge sănătos.

Folosirea vinului de burueni delătură morburile de stomac deja la început. De aceea se se folosă-că de timpuriu. Simptome ca: dureri de cap, răgăială, grăță, slăbic une, vomare, dispăre adese-ori după folosirea a câteva sticle de vin de burueni.

și urmările ca: neastimpăr, colică, bătaie de inimă, insomniă, congestiune la ficat, splină, hemoroide, se delătură întrecuțind vinul de burueni. Așemenea curăță din stomac materii stricăcioșe prin eșirea ușoră la scaun.

Slăbiciunea, paliditatea feței, anemia, debilitatea provin adeseori din mistuire rea și din dispoziție lănăvicioșă a ficatului. Persone cari pătinesc de lăsa de apetit, nervositate, durere de cap, insomnie, tângesu cu înecul Vinul de burueni dă impuls puterii de viață, și Vinul de burueni excită apetitul, ajută mistuirea și hrănesce, mișcă prefaceră substanțelor, alină nervii excitați și produce vioiciune de viață. Multime de scrisori de mulțumire confirmă acestea.

Vin de burueni se capetă în sticle a 3 cor. și 4 cor. în farmaciile din: Brașov, Săcele, Cristian, Rășnov, Codlea, Țințari, Helchiu, Bod, Feldiăra, Ilyefalva, Uzon, Magyaros Nagypatak, Papolez, Zăgon, Kovászna, Beresnyó, Sepsiszt.-György, Bölön, Nagyajta, Baroth, Miklosvár, N.-Baczon Zsombor, Darocz, Homorod, Kőhalom, Ugra, Kacza, Zsiberk, Lemnek, Báránykut, Boldogváros, Boholez, Szásztyukos, Bethlen, Sárkány, Almásmező, Zernest, Törösvár, Vajdarecse, Voila, N.-Sink, Aind, Panticeu, Kézdivasárhely, Erzsébetváros, Segesvár, Nagyszeben și în toate farmaciile din orașele mici și mari din Ardeal și din țările străine. — Farmaciile din Brașov: a d-lor Heinrich G. Obert, Victor Roth, Eugen Neustädter la „Ingerul păzitor“, Ferdinand Jekellus la „Speranța“. — Trimită 3 seu mai multe sticle cu prețurile originale în ori și ce localitate din Austro Ungaria.

Să se ferescă de imitație.
Cereți anume **Vin de burueni a lui Hubert Ullrich.**

Vinul de burueni al meu este mijloc secret. E compus din vin malaga 450-0, spirt de vin 100-0, Gliceriu 100-0, Vin roșu 240-0, sirop de fragi 150-0, sirop de cireșe 320-0, fincen, anason, rădăcina helen, rădăcini americane, rădăcini de ințian, rădăcini calmusa a. 10-0. Aceste părți constitutive se se amestecă.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.
Valabil din 1 Maiu st. n. 1904.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Bud-pesta:
I. Trenul mixt la ora 5-32 min. dim.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la ora 8-13 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10-26 m. séra.

Dela Brașov la Bucuresci:
I. Trenul de persoane la ora 3-55 m. dim.
II. Tren accel. la órele 5-14 m. dim.
III. Trenul mixt la órele 11-35 m. a. m.
IV. Trenul accel. la ora 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
V. Tren mixt la órele 6-50 séra.*
(* Circulă numai până în Predal)

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes:
I. Trenul de pers. la ora 5-25 min. dim.*
II. Trenul mixt la ora 8-45 min. a. m.*
(* au legătură până la Ciuc-Gyimes).
III. Trenul de per. la ora 2-50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).

Dela Brașov la Zărnesci (gara Bartolomeiu)
I. Trenul mixt la ora 9-2 min. a. m.
II. Trenul mixt la ora 3-14 min. p. m.
III. Trenul mixt la ora 9-47 m. séra.
IV. Trenul mixt la ora 6-14 m. dim. (Nu mai delă Iunie Duminică și în sărbători).

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:
I. Tren acc. p. Arad la órele 5-07 m. dim.
II. Trenul de persoane la ora 7-50 dim.
III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la ora 9-27 min. séra.

Dela Bucuresci la Brașov:
I. Trenul accel. la ora 2-18 min. p. m.
II. Trenul mixt. la ora 9-18 min. séra.
III. Trenul pers., la ora 4-55 m. p. m.
IV. Tren. de pers. la ora 7-41 min. dim. (care circulă numai delă Predal).
V. Tr. accel. la órele 10-14 m. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov
I. Trenul de persoane la óre 8-25 m. dim. (are legătură cu Ciuc-Szereda)
II. Trenul de pers. la ora 1-59 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Gyimes).
III. Trenul mixt, la ora 6-10 m. séra.*
IV. Tren de pers. la órele 10-01 m. séra.*
(* au legătură delă Tușnad.)

Dela Zărnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu.)
I. Trenul mixt la ora 7-02 min. dim.
II. Trenul mixt la ora 1-12 min. p. m.
III. Trenul mixt la ora 7-43 séra.

AVIS.
Prenumerațiunile la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face și re-inoi ori și când la 1-ma și 15 a fie-cărei luni.
Domnii abonenți se binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea se li-se facă după stilul nou.
Administraț. „Gaz. Trans.“